

REGULAMIN

GEOPARKU KRAINA WYGASŁYCH WULKANÓW

Wprowadzenie

1. Definicja geoparku

Geopark jest obszarem o jasno określonych granicach, który obejmuje swym zasięgiem dziedzictwo geologiczne o znaczeniu międzynarodowym. Na terenie geoparku musi znajdować się określona liczba stanowisk geologicznych o wybitnym znaczeniu naukowym, które cechują się rzadkością, szczególnymi walorami estetycznymi bądź edukacyjnymi. Pozostałe stanowiska mogą posiadać wartość archeologiczną, historyczną, ekologiczną czy kulturową.

Geopark nie stanowi prawnej formy ochrony przyrody i posiada bardzo zróżnicowaną rangę, poczynając od znaczenia lokalnego, krajowego do znaczenia europejskiego i światowego. Geoparki mogą być powoływane w wyniku porozumienia podmiotów lokalnych skupionych wokół idei promocji dziedzictwa geologicznego, w warunkach zrównoważonego rozwoju.

Celem działalności geoparku jest:

- promowanie dziedzictwa geologicznego terenu geoparku,
- rozwój geoturystyki na terenie geoparku,
- koordynacja działań samorządów lokalnych, podmiotów gospodarczych, organizacji pozarządowych oraz osób fizycznych w zakresie turystyki na terenie geoparku,
- stworzenie systemu promocji oraz informacji o geoparku,
- propagowanie i podejmowanie działań na rzecz ochrony dziedzictwa przyrodniczego, zwłaszcza geologicznego na terenie geoparku,
- poprawa infrastruktury turystycznej na terenie geoparku,
- opracowanie i wdrażanie strategii rozwoju turystyki na obszarze geoparku, aktywizacja badań naukowych w zakresie nauk o Ziemi prowadzonych na terenie geoparku.

2. Nazwa geoparku

Geopark Kraina Wygasłych Wulkanów obejmuje region Gór i Pogórza Kaczawskiego. Jego całkowita powierzchnia to 1790,2 km². Obszar Geoparku KWW wyróżnia się spośród innych

regionów w Polsce niezwykłą różnorodnością geologiczną, szczególnie bogactwem skał i minerałów powstałych w wyniku działalności wulkanicznej, skąd wzięła się jego nazwa.

Partnerami Geoparku są samorządy miast, gmin i powiatów: Bolków, Legnickie Pole, Jawor, Jeżów Sudecki, Mściwojów, Paszowice, Pielgrzymka, Ruja, Świerzawa, Wądroże Wielkie, Wojcieszów, Zagrodno, Złotoryja oraz nadleśnictwa: Złotoryja, Jawor i Lwówek Śląski.

3. Jednostka zarządzająca geoparkiem

Jednostką zarządzającą Geoparkiem KWW jest [Stowarzyszenie Kaczawskie](#), które koordynuje wszelkie działania związane z jego funkcjonowaniem, promocją oraz dalszym rozwojem. Biuro Geoparku KWW znajduje się w budynku [Sudeckiej Zagrody Edukacyjnej w Dobkowie](#), należącej do Stowarzyszenia Kaczawskiego, która z całą swą infrastrukturą, oprócz wyżej wymienionej funkcji, pełni rolę centrum nauki oraz stanowi punkt informacji turystycznej w regionie.

Zasady ogólne

1. Ochrona przyrody

W obrębie Geoparku Kraina Wygasłych Wulkanów występują następujące obszary chronione:

- a. Park Krajobrazowy “Chełmy” utworzony na mocy [rozporządzenia Wojewody Dolnośląskiego nr 24 z dnia 28 listopada 2008 r. w sprawie Parku krajobrazowego "Chełmy" - tutaj](#). Obejmuje on następujące formy ochrony przyrody:
 - rezerwaty przyrody (Wąwóz Myśluborski koło Jawora, Wąwóz Lipa, Wąwóz Siedmicki, Nad Groblą, Mszana i Obłoga),
 - obszary Natura 2000 (OSO – Obszar Specjalnej Ochrony (Ptaków), SOO – Specjalny Obszar Ochronny (Siedlisk),
 - SOO - Góry i Pogórze Kaczawskie.
- b. Rezerwaty przyrody położone poza granicami Parku Krajobrazowego Chełmy (Góra Miłek, Buczyna Storczykowa na Białych Skałach, Buki Sudeckie, Ostrzyca Proboszczowicka, Wilcza Góra), Jezioro Koskowickie.

W obrębie Parku Krajobrazowego “Chełmy” obowiązują zasady ochrony i użytkowania zgodne z Planem Ochrony wg. Załącznika nr 1 do [Uchwały nr XVI/332/11 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 27 października 2011 r.](#)

W obrębie rezerwatów przyrody położonych na obszarze Geoparku Kraina Wygasłych Wulkanów obowiązują zasady ochrony i użytkowania zgodne z rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie uznania za rezerwat sporządzone na mocy [ustawy z dnia 16 października 1991 r. o ochronie przyrody](#).

2. Turystyka

Dla celów turystycznych i rekreacyjnych dopuszcza się cały obszar Geoparku Kraina Wygasłych Wulkanów o ile przepisy odrębne nie stanowią inaczej oraz określa się następujące sposoby korzystania:

a. Na obszarze Geoparku Kraina Wygasłych Wulkanów dopuszcza się następujące formy turystyki:

- turystyka poznawcza: ekoturystyka, krajoznawcza, geoturystyka, ornitologiczna,
- turystyka kwalifikowana: piesza, rowerowa, konna, narciarska, jaskiniowa, wspinaczkowa, wodna - realizowane głównie w oparciu o sieć wyznaczonych szlaków,
- turystyka wypoczynkowa: pobytowa, weekendowa, agroturystyka.

b. Biwakowanie jest możliwe tylko w miejscach do tego przeznaczonych bądź po uzyskaniu zgody właściciela terenu lub jednostki nim zarządzającej o ile przepisy odrębne nie stanowią inaczej.

c. Utrzymuje się przebieg istniejących szlaków turystyki pieszej, rowerowej, ścieżek edukacyjnych itp.

d. Dopuszcza się wyznaczenie nowych szlaków pieszych, rowerowych, konnych, ścieżek edukacyjnych itp. pod warunkiem, że nie degradują one walorów przyrodniczych i krajobrazowych.

e. Zaleca się rozwój infrastruktury turystycznej w tym tablic informacyjnych, drogowskazów informacyjnych, obiektów małej architektury, parkingów pod warunkiem, że nie degradują one walorów przyrodniczych i krajobrazowych.

f. Zaleca się stałe podnoszenie standardu technicznego bazy noclegowej i gastronomicznej parkingów oraz innych elementów infrastruktury turystycznej oraz likwidację lub modernizację obiektów dysharmonijnych, degradujących walory krajobrazowe.

3. Działalność gospodarcza na terenie Geoparku KWW

Działalność gospodarcza na terenie Geoparku KWW powinna wpisywać się w koncepcję zrównoważonego rozwoju, który w [ustawie z dnia 31 stycznia 1980 r. o ochronie i kształtowaniu środowiska](#) został zdefiniowany jako: “rozwój społeczno-gospodarczy, w którym w celu równoważenia szans dostępu do środowiska poszczególnych obywateli – zarówno współczesnego, jak i przyszłych pokoleń – następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych”

Rozwój zrównoważony na terenie Geoparku KWW powinien zagwarantować dostęp do podstawowych usług gospodarczych i społecznych, a także środowiska naturalnego wszystkim mieszkańcom, przy czym nie powinien powodować zagrożenia dla ekosystemów i systemów społeczno-produkcyjnych, od których te usługi są uzależnione

Działalność gospodarcza powinna być prowadzona tak, aby w umiejętny sposób kształtować i wykorzystywać środowisko naturalne, organizować życie społeczne, zapewniać dynamiczny rozwój jakościowo nowych procesów produkcyjnych, poprawiać i zachowywać wysoką jakość życia ludzi, przy jednoczesnym zachowaniu trwałości zasobów naturalnych.

Rozwój zrównoważony na terenie Geoparku KWW wymaga nieustannej kontroli i sterowania, przy jednoczesnym preferowaniu czystych technologii chroniących środowisko.

4. Promocja regionu

Promocja regionu stanowi bardzo ważny element istnienia Geoparku Kraina Wygasłych Wulkanów. Jednym z narzędzi promocji jest regularnie aktualizowana przez Stowarzyszenie Kaczawskie strona www.gorykaczawskie.pl. Stanowi ona bazę informacji dotyczących walorów przyrodniczych (geo i bioróżnorodności) oraz jest odniesieniem do bazy noclegowej, gastronomicznej, warsztatów rękodzielniczych jak również wydarzeń kulturowych w regionie. Osoby prowadzące działalność turystyczną w Geoparku KWW po wypełnieniu stosownego formularza, mogą nieodpłatnie umieścić na stronie informacje o swojej ofercie,. Ponadto zainteresowani mogą dostarczyć do biura Geoparku KWW swoje materiały promocyjne: ulotki, wizytówki, foldery, plakaty itp. Ponadto na terenie geoparku istnieją Punkty Informacji Turystycznej:

- a. Punkt Informacji Turystycznej przy Sudeckiej Zagrodzie Edukacyjnej w Dobkowie,
- b. Punkt Informacji Turystycznej w Jaworze,
- c. Centrum Informacji Turystycznej w Złotoryi,

- d. Społeczny Punkt Informacji Turystycznej w Wojcieszowie,
- e. Punkt Informacji Turystycznej Centrum Kultury, Sportu i Turystyki w Świerzawie.

Geopark Kraina Wygasłych Wulkanów posiada własną identyfikację wizualną, z której można bezpłatnie skorzystać przygotowując materiały promujące region. Logo Geoparku Kraina Wygasłych Wulkanów jest symbolem zastrzeżonym, a jego użycie wymaga każdorazowej zgody koordynatora – [Stowarzyszenia Kaczawskiego](#). Księga identyfikacji wizualnej dostępna jest [tutaj](#).

Przedsiębiorcy i inne podmioty prowadzące działalność turystyczną mogą ubiegać się o [Certyfikat Jakości Geoparku Kraina Wygasłych Wulkanów](#).

Zasady dotyczące turystyki kwalifikowanej

1. Bezpieczeństwo turystów i mieszkańców Geoparku KWW oraz ochrona przyrody ożywionej i nieożywionej to najważniejsze kwestie dotyczące uprawiania różnych form turystyki kwalifikowanej.
2. Teren Geoparku KWW służy do wypoczynku, aktywnej rekreacji oraz do prowadzenia zajęć edukacyjnych w miejscach do tego wyznaczonych.
3. Na terenie Geoparku KWW zabrania się: niszczenia przyrody; płoszenia, chwytania i zabijania ptactwa oraz innych dzikich zwierząt (o ile przepisy odrębne nie stanowią inaczej); niszczenia infrastruktury turystycznej; rozpalania ognisk i palenia tytoniu, używania otwartego ognia, za wyjątkiem miejsc do tego wyznaczonych; hałasowania; pozostawiania śmieci; zabierania ze sobą fragmentów skał oraz roślin;
4. Na terenie Geoparku KWW rozróżnia się następujące formy turystyki kwalifikowanej:
 - a. Turystyka piesza

Na terenie Geoparku Kraina Wygasłych Wulkanów wytyczone są oznakowane szlaki piesze oraz ścieżki edukacyjne do uprawiania turystyki pieszej. Część z nich wyposażona jest w infrastrukturę turystyczną typu wiata, miejsce na ognisko, ławki, tablice informacyjne itp. Ważnym aspektem bezpiecznego, aktywnego spędzania czasu w Geoparku KWW jest dobre zaplanowanie tras, dostosowanie ich do swojej kondycji fizycznej oraz posiadanie niezbędnego wyposażenia, w tym aktualnej mapy turystycznej. Obrana trasa i długość wędrowki powinna

być zawsze dostosowana do umiejętności i możliwości wszystkich uczestników wyprawy. Na terenie Geoparku KWW nie ma schronisk turystycznych.

b. Turystyka rowerowa

Geopark KWW to gęsta sieć turystycznych szlaków rowerowych oraz tras typu Single Track. Kaczawskie Single Tracki dostępne są od wczesnej wiosny do późnej jesieni.

Aktualne Single Tracki w Górach Kaczawskich:

- Single Track “Dłużek”, Wojcieszów / Dobków, 16 km,
- Single Tracki “Dwa Wąwozy” i “Pod Grzybkami”, Rzeszówek, 11,5 km,
- Single Tracki “Gozdno 1” i “Gozdno 2”, Gozdno, 14,5 km,
- Single Tracki “Okole” i “Okole Zjazd”, Lubiechowa / Chrośnica, 11 km,
- Single Tracki “Ostrzyca”, “Pod Ostrzycą” i “Zielonki”, Proboszczów / Bełczyzna / Twardocice, 13 km.

Podczas jazdy rowerem należy pamiętać, aby zawsze dostosować prędkość do swoich umiejętności, ukształtowania terenu i natężenia ruchu.

c. Turystyka konna

Na terenie Geoparku Kraina Wygasłych Wulkanów nie ma wyznaczonych szlaków konnych.

d. Turystyka narciarska

Na obszarze Geoparku KWW nie ma czynnych stacji narciarskich.

e. Turystyka jaskiniowa

Na obszarze Geoparku KWW występuje kilka jaskiń, głównie w pobliżu Wojcieszowa - w obrębie góry Połom (667m n.p.m.). Jaskinie nie są udostępnione dla ruchu turystycznego. Ze względów bezpieczeństwa nie zaleca się ich eksploracji bez osoby do tego wyszkolonej.

f. Turystyka wspinaczkowa

Na obszarze Geoparku KWW występują skałki wspinaczkowe oraz ściany skalne. Część z nich posiada komplet punktów asekuracyjnych. Wspinaczka na obszarze Geoparku KWW odbywa się wyłącznie na własną odpowiedzialność z poszanowaniem przyrody ożywionej i nieożywionej.

g. Turystyka wodna

Do podstawowych form turystyki wodnej zalicza się turystykę: motorowodną, żeglarską, kajakową i podwodną. Na obszarze Geoparku KWW znajdują się miejsca przystosowane do jej uprawiania o ile przepisy odrębne nie stanowią inaczej. Są to:

- Zbiornik Wodny w Mściwojowie,
- Zalew Jawornik w Ośrodku Wypoczynkowym "Jawornik" w Jaworze. Turystyka żeglarska, motorowodna i kajakowa dopuszczalna jest po uprzednim kontakcie z Ośrodkiem Sportu i Rekreacji w Jaworze,
- Zalew Złotoryja w Złotoryi,
- rzeki: Bóbr, Kaczawa, Nysa Szalona.

Zasady dotyczące kolekcjonowania skał i minerałów

1. Skały, skamieniałości i minerały jako integralny składnik dziedzictwa geologicznego wymagają ochrony i zachowania w takim samym stopniu jak pozostałe elementy dziedzictwa geologicznego i przyrodniczego.
2. Poszukiwanie i kolekcjonowanie skamieniałości i minerałów występujących w stanowiskach objętych ochroną prawną podlega odpowiednim przepisom [ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody](#).
3. Pozyskiwanie minerałów i skamieniałości cennych pod względem naukowym będących składnikiem dziedzictwa narodowego podlega odpowiednim przepisom prawnym.
4. Pozyskiwanie okazów skał, minerałów i skamieniałości z czynnych kamieniołomów eksploatujących kamień na potrzeby przemysłowe może odbywać się jedynie za zgodą dyrekcji zakładów górniczych, przy czym nie może być sprzeczne z zasadami określonymi w pkt. 3, 4, 7 oraz 8.
5. Geopark Kraina Wygasłych Wulkanów nie prowadzi, nie pośredniczy i nie wspiera działalności związanej z pozyskiwaniem i sprzedażą okazów skał, minerałów i skamieniałości. Zasada ta dotyczy zarówno okazów pochodzących z terytorium Geoparku, jak i z innych obszarów, znajdujących się poza granicami Geoparku.
6. Geopark wspiera pozyskiwanie i kolekcjonowanie skał, minerałów i skamieniałości do celów edukacyjnych i naukowych, pod warunkiem, iż jest ono prowadzone zgodnie z

obowiązującym prawem i nie powoduje zagrożenia z punktu widzenia ochrony i zachowania dziedzictwa geologicznego, przyrodniczego i kulturowego oraz krajobrazu.

7. Pozyskiwanie okazów skał, minerałów i skamieniałości przez osoby nie posiadające odpowiedniej wiedzy i wykształcenia w zakresie nauk o Ziemi może wiązać się z pominięciem lub uszkodzeniem okazów cennych dla nauki. W związku z powyższym Geopark oferuje pomoc w zakresie konsultacji takich znalezisk ze specjalistami – pracownikami instytucji naukowo-badawczych i uczelni wyższych, współpracujących z Geoparkiem.
8. Geopark wspiera tworzenie kolekcji edukacyjnych dla lokalnych szkół i organizacji pozarządowych ukierunkowanych na edukację przyrodniczą dzieci i młodzieży.

Zasady dotyczące prowadzenia działalności gospodarczej, w tym działalności górniczej i rolniczej

1. Obszar Geoparku KWW nie stanowi prawnej formy ochrony przyrody, dlatego też prowadzenie działalności gospodarczej, w tym działalności górniczej oraz rolniczej nie jest objęte specjalnymi ograniczeniami, o ile przepisy odrębne nie stanowią inaczej.
2. Każda działalność górnicza na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, również ta prowadzona na terenie Geoparku KWW podlega [ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r.](#) Prawo geologiczne i górnicze, określającej zasady i warunki jej podejmowania, wykonywania oraz zakończenia.
3. Każda działalność rolnicza na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, również ta prowadzona na terenie Geoparku KWW podlega [ustawie z dnia 11 kwietnia 2003 r.](#) O kształtowaniu ustroju rolnego, określającej zasady kształtowania ustroju rolnego państwa.
4. Każda działalność gospodarczą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, również ta prowadzona na terenie Geoparku KWW podlega [ustawie z dnia 6 marca 2018 r.](#) Prawo przedsiębiorców. Ustawa ta określa zasady podejmowania, wykonywania i zakończenia działalności gospodarczej, w tym prawa i obowiązki przedsiębiorców oraz zadania organów władzy publicznej w tym zakresie.

5. Niezależnie od rodzaju wykonywanej działalności, każdy podmiot gospodarczy powinien brać pod uwagę zasady dotyczące zrównoważonego rozwoju, który jest elementem globalnej strategii rozwoju państw i warunkiem postępu cywilizacyjnego.